

Mályusz Elemér: Zsigmondkori oklevéltár II. (1400–1410) : Második rész (1407–1410) (Magyar Országos Levéltár kiadványai, II. Forráskiadványok 4. Budapest, 1958) 395. oldal. 7802. oklevél

https://library.hungaricana.hu/hu/view/MolDigiLib_MOLkiadv2_04/?pg=403&layout=s

7802

1410. Aug. 1. (Bononie, Kai. Aug. anno I.) Ua. Branda piacenzai püspök pápai referendariushoz. Mivel Magyarországon sürgősen és tovább nem halaszthatóan szükséges az egyházak, monostorok, kórházak reformálásával foglalkozni, ezek és a római egyház, valamint az apostoli kamara jövedelmeinek visszaszerzésével törődni s mert Zs., aki mint pugil et athleta militantis ecclesie ad prosternendum barbaricam perfidiam hostium redemptoris omnium prelium domini tanquam princeps catholicus szokott harcolni, követe, Pipo temesi ispán útján kérte, hogy bízson meg valakit a reformálással, Magyarország, Dalmácia, Horvátország, Szerbia, Ráma és Zs. többi királysága területén érvényesülő jogkörrel a bíborosok tanácsából in spiritualibus et temporalibus ecclesiasticis reformátor generalis-sá nevezi ki usque ad nostrum beneplacitum.

Erre a megbízatásra azon kívül, hogy pápai kamarás és opere sermoneque potens, alkalmassá teszi őt nagy tudása, világos értelme, ítélőképessége és finom modora. Feladata lesz személyesen vagy megbízottak útján valamennyi egyházat, monostort, kórházat, konventet és káptalant, akár exemptusok ezek, akár nem, mégha ciszterci-, karthauzi, premontrei-, grammonti-, vallumbrosai-, kamalduli-, bencés-, ágoston-, pálos-, klárarendűek is, ugyanígy a János- és a német lovagrend házait felkeresni, tam in capitibus quam in membris megvizsgálni, büntetéseket mérni ki és reformálni, az alapítványokat és jogokat számba venni, viszályokban intézkedni, a jogtalanul vagy tékozlással veszendőbe ment birtokokat és más javakat visszaszerezni, még ha a fél, aki ily birtokhoz élete tartamára vagy időlegesen, örökérvényűen vagy évi census ellenében bérlet gyanánt jutott, esküvel vagy akár az apostoli szék által in forma communis megerősített lemondó oklevéllel rendelkezik is, ily visszaszerző intézkedéseinek foganatosításához pedig szükség esetén Zs. s általában a világi hatóságok karhatalmát is igénybe venni.

Feladata lesz továbbá a római egyháznak és az apostoli kamarának járó jövedelmeket beszedni, erre a célra collectorokat és succollectorokat — azonban csak az egyháziak közül — alkalmazni és elmozdítani, számadásaikat megvizsgálni s jóváhagyni vagy elvetni, őket fizetésre szorítani, ellenkezésük esetén pedig — fellebbezést meg nem engedve — per censuram ecclesiasticam kényszeríteni s ehhez a világi karhatalmat is felhasználni, egyáltalán belátása szerint eljárni, semmiféle kiváltság, státútum vagy jogszokás, pápai, császári, királyi vagy helyhatósági oklevélben biztosított kedvezmény nem jelentvén akadályt, a kirendelt collectorok és helyetteseik nevét azonban a pápai kamarának mielőbb be kell jelenteni. Megbízatásának elvégzésében minden

egyházi, papok és szerzetesekegyaránt, sőt a világi személyek is kötelesek őt támogatni, a vonakodók ellen hozott ítéletét pedig eleve jóváhagyja. Munkáját ügy végezze el, quod deformata reformationem suscipiant, az országok és részeik, az egyházak, a monostorok s a bennük tartózkodók számára pedig in ipsis spiritualibus et temporalibus hasznos reformátor legyen. Más kézzel : De curia. F. de Montepolitiano. O. de Pala. Collation. H. de Ratingen. Vatikáni lt. Regesta Datariae. Vol. 342. fol.80b. (Fraknói)